

Att anmäla oro för barn

Reviderad 2018-12-19

Alla som arbetar med barn har en avgörande roll i att uppmärksamma barn som kan behöva samhällets stöd eller skydd. Att göra en anmälan kan kännas svårt liksom att veta vad som gäller och vad som är viktigt att tänka på. Det här materialet är tänkt att ge kort information och vara en vägledning för dig som har anmälningsplikt. Materialet är ett komplement och underlag till de dialoger vi har i samverkan.

Mer information finns till exempel att hämta på www.socialstyrelsen.se eller på www.skolverket.se

Har du några frågor eller funderingar kan du alltid kontakta socialkontoret för att rådfråga oss.

När oro uppstår

Alla som arbetar i en myndighet som rör barn och unga eller som i sitt yrke kommer i kontakt med barn och unga har skyldighet att genast anmäla om man får kännedom om eller misstänker att barn far illa. Skyldigheten gäller också för de som arbetar inom enskild verksamhet. Anmälningskyldigheten gäller varje enskild anställd och de som har anmälningskyldighet kan inte vara anonyma. Samma yrkesgrupper har också skyldighet att lämna uppgifter som kan ha betydelse för utredningen till socialtjänsten. Anmälningsplikten och uppgiftsskyldigheten regleras i 14 kap. 1 § Socialtjänstlagen och gäller barn och ungdomar upp till 18 år.

Någon tydlig gräns för när en anmälan ska göras finns inte, men det är viktigt att socialtjänsten får kännedom om barn som kan behöva stöd eller skydd i ett tidigt skede. Det kan antingen vara kopplat till barnets hemmiljö och/eller till att barnets eget beteende är riskfyllt. Oavsett vad barnet befinner sig i för situation är det misstanken eller kännedomen om att barnet far illa som är utgångspunkten för om en anmälan ska eller bör göras. Som anmälare behöver man inte vara säker på att barnet far illa för att anmäla, utan det är socialnämndens ansvar att utreda situationen.

Om man är osäker på om man bör anmäla kan man kontakta socialkontoret och rådfråga utan att nämna barnets eller familjens namn. Ta då antingen kontakt med mottagningen på socialkontoret eller med din enhets kontaktperson. Ta också hjälp av kollegor, elevhälsa, chef, men kom ihåg – det är du som äger oron.

Att lyfta oron med vårdnadshavare kan kännas svårt och de kan reagera starkt. Vår erfarenhet är dock att det bästa tillvägagångssättet oftast är att vara öppen och tydlig gentemot vårdnadshavare med den oro man känner eftersom vårdnadshavaren på så sätt ges möjlighet att vara delaktig.

Observera att det finns en särskild rutin som gäller vid misstanke om misshandel eller sexuella övergrepp då vårdnadshavare **inte** ska kontaktas i förväg. Läs mer i *Rutiner för handläggning av ärenden som rör misstanke om vålds- och sexualbrott mot barn, i Östergötlands län* på [Länsstyrelsens webbplats](#).

Innehåll i anmälan

En anmälan både kan och får göras på olika sätt, till exempel via telefonsamtal, vid möte eller skriftligt. Oavsett hur en anmälan kommer in så har socialtjänsten samma ansvar att ställning till om utredning ska inledas eller inte. En anmälan från personal **bör** dock vara skriftlig bland annat eftersom det innebär en större rättssäkerhet och tydlighet med vem som observerat vad. Vi efterfrågar därför alltid en skriftlig anmälan från professionella som komplement till en muntlig anmälan.

Anmälan görs till socialkontoret. Om det är en akut situation kontaktar du socialkontoret, socialjour eller polis. Blankett för anmälan finns på www.norrkoping.se

För att socialkontoret ska få en så bra bild som möjligt av vad oron består i finns ett antal områden som vi brukar vilja ha information om förutom person- och kontaktuppgifter samt eventuellt tolkbehov. Det betyder inte att du som anmälare måste kunna svara på eller ta reda på allt, men det är bra om du funderar, beskriver det du kan och det som är relevant i det enskilda fallet så konkret som möjligt.

- Vad är det som gör att du anmäler just nu?
- Vad har hänt, när och i vilken omfattning?
- Hur länge har oron funnits?
- Hur fungerar samspelet mellan barn och förälder?
- Vilka tecken på att barnet kan fara illa har du sett?
- Vilket beteende hos barnet har du sett?
- Vilka konsekvenser ser du för barnet?
- Vem har sagt vad?
- Var befinner sig barnet just nu?
- Känner vårdnadshavaren/rna till att anmälan görs? Känner barnet till att anmälan görs?

- Är det något särskilt som behöver beaktas när kontakt tas med barnet och/eller vårdnadshavarna?

När anmälan kommit in till socialkontoret

När anmälan kommit in till socialkontoret görs en förhandsbedömning som mynnar ut i ett beslut om att inleda eller inte inleda utredning. I början görs alltid en bedömning av om barnet är i behov av omedelbart skydd (inom 24 timmar). En förhandsbedömning ska vara färdig inom 14 dagar och kontakter får tas med barnet/ungdomen och vårdnadshavare, samt vid behov med anmälare.

Återkoppling till anmälare

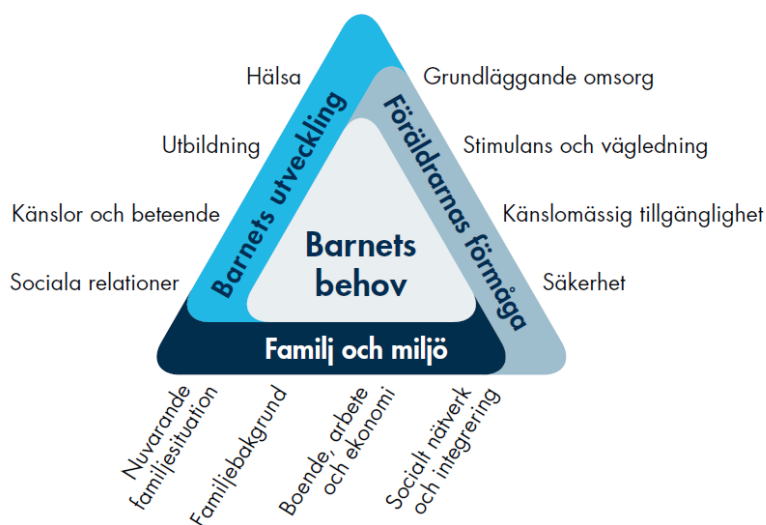
I socialtjänstlagen finns en bestämmelse om att socialtjänsten *bör* erbjuda barnet, vårdnadshavarna och den som anmält ett möte om det är lämpligt med hänsyn till barnets bästa. Om du som anmälare ser behov att ett sådant möte är det bra om du skriver det i anmälan.

Socialtjänsten får på eget initiativ informera den som gjort anmälan om en utredning inletts eller inte, eller om en utredning redan pågår. Socialtjänsten ska ge sådan information på begäran av den som anmält om det inte är olämpligt. Detta gäller för de som har anmälningsplikt.

Om det finns samtycke från de som är parter i ärendet kan socialtjänsten ge en mer omfattande återkoppling. Vår ambition är att ge återkoppling till de professionella som gör anmälan, men om du inte hör något - ta kontakt med oss.

Barnets behov i centrum (BBiC)

I utredningar kring barn och ungdomar utgår socialkontoret från Barnets Behov i Centrum (BBiC) som är ett system för handläggning, dokumentation och uppföljning. Syftet är att se barnet i ett sammanhang och få en helhetsbild av barnets behov genom att koppla ihop delarna i triangeln nedan.

Konsultation och utlåtande

När ett barns behov av stöd eller skydd utreds behöver oftast socialtjänsten konsultera personal om barnets lärande, utveckling, hälsa, och så vidare. Socialtjänsten avgör vilka kontakter som behöver tas och inhämtar de uppgifter som kan ha betydelse.

Inom ramen för BBiC finns olika material framtagna som stöd för att hämta in uppgifter. Materialen ger stöd för två situationer, dels när socialtjänsten *konsulterar* samverkanspartners eller när socialtjänsten efterfrågar ett *skriftligt utlåtande* om ett barn. Materialen innehåller frågor som rör barnets utveckling och är baserade på risk- och skyddsfaktorer för utsatthet och psykosocial problematik. Frågorna ställs av socialsekreterare till den personal som har god kontakt med barnet. Vid konsultation sker det via telefon eller vid ett möte.

På socialstyrelsens webbplats finns mer information om BBiC.

Frivillighet och tvång

Utredningen bör som längst pågå under fyra månader och ska inte vara mer omfattande än vad som krävs för att kunna fatta beslut. När utredningen är genomförd finns olika alternativ för vilka beslut socialkontoret kan ta. Majoriteten av de insatser socialkontoret gör är beroende av att vårdnadshavare samtycker till insatsen.

Om nödvändiga insatser inte kan ges under frivilliga former eller är otillräckliga kan Lagen om vård av unga (LVU) vara tillämplig. LVU är en skyddslag som kompletterar socialtjänstlagen. Några grundförutsättningar måste vara uppfyllda för att LVU ska vara tillämplig; det måste finnas ett missförhållande med anknytning till hemmet eller barnets eget beteende som innebär en påtaglig risk för barnets hälsa och utveckling. Vidare ska nödvändig vård inte kunna ges på frivillig väg. Om dessa kriterier är uppfyllda kan socialtjänsten ansöka om LVU hos förvaltningsrätten. Om skyddsbehovet är akut kan socialkontoret även besluta om omedelbart omhändertagande enligt LVU.

Till sist...

Kom ihåg att du alltid kan ringa och rådfråga oss!

Bilden nedan ger en översiktlig bild av utredningsförfarandet

